

Tarwevoeding melkvee beperkt mogelijk

Peter Feil en Jan Zonderland (PR)

In rantsoenen met uitsluitend graskuil kan bij hoogproductieve melkkoeien een tekort ontstaan aan snelafbreekbare koolhydraten. Granen kunnen hierop een goede aanvulling zijn. In voederproeven met nieuwmelkte koeien bleken de effecten van tarwevoeding op de voeropname en productie gering. Vervanging van krachtvoer door graan kan toch in overweging worden genomen als dit financieel aantrekkelijk is: als de voederwaardeprijs van tarwe gunstiger is dan die van krachtvoer of als het afnemen van tarwe van een akkerbouwbedrijf de mogelijkheid biedt om op dat bedrijf overtollige mest af te zetten.

Effect op opname en productie gering

De totale opnames aan droge stof en eiwit (DVE) waren het hoogst bij 2 kg tarwe in het rantsoen. De opnames bij 4 kg tarwe waren significant lager dan bij 2 kg tarwe. Tabel 1 geeft een overzicht van de gecombineerde opname- en productiegegevens uit de twee proeven. De energieopname (VEM) was bij de drie proefgroepen

pen niet verschillend. De gemiddelde melkproductie (kg) werd niet beïnvloed door de hoeveelheid tarwe in het rantsoen. Het vetpercentage in de melk tendeerde tot dalen en het eiwitpercentage tot stijgen bij grotere hoeveelheden tarwe in het rantsoen. De vet/eiwitverhouding in de melk werd daardoor gunstig beïnvloed. De stikstofbenutting was beter bij grotere hoeveelheden tarwe in het rantsoen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de lage OEB-waarde van tarwe. De berekende melkgeldopbrengst was bij 2 kg tarwe in het rantsoen marginaal hoger dan bij 0 of 4 kg.

Voederproeven

Op het regionaal proefbedrijf 'Bosma Zathe' in Ureterp zijn gedurende twee stalseizoenen voederproeven uitgevoerd met nieuwmelkte koeien die onbeperkt konden beschikken over goede graskuilsilage. Naast dit ruwvoer kregen de dieren de gehele proefperiode (12 weken) een vaste hoeveelheid krachtvoer. Vaarzen kregen 9 kg krachtvoer en oudere koeien 11 kg krachtvoer per dag. Bij de drie proefgroepen van de proef werd 0, 2 of 4 kg krachtvoer vervangen door een zelfde hoeveelheid geplette tarwe. Het krachtvoer en de geplette tarwe werden verstrekt met krachtvoerautomaten.

Tarwevoeding ook afhankelijk van andere factoren

Gezien het geringe effect van graan op de melkgeldopbrengst moet het voeren van graan aan hoogproductieve dieren alleen overwogen worden als daarmee bespaard kan worden op de voerkosten of als graanaankoop de mogelijkheid biedt om overtollige mest af te zetten op een akkerbouwbedrijf. Ter voorkoming van pensverzuuring moet er een mogelijkheid zijn om het graan goed gedoceerd over de dag te verstrekken.

Tabel 1 Gecombineerde voeropname- en productiegegevens uit de twee proeven

	geen tarwe	2 kg tarwe	4 kg tarwe
Opname			
Droge stof (kg)	19,4 ^{ab}	19,6 ^a	18,8 ^b
kVEM	18,5	18,9	18,5
DVE (g)	1673 ^{ab}	1691 ^a	1627 ^b
OEB (g)	812 ^a	791 ^a	658 ^b
Productie			
Melk (kg)	29,1	30,1	29,0
Vet (%)	4,62	4,51	4,47
Eiwit (%)	3,30 ^a	3,34 ^a	3,42 ^b
N-benutting (%)	26,5 ^a	28,1 ^{ab}	29,7 ^b

a,b: verschillende superscripten per regel duiden op significante verschillen ($P > 0,05$)